

Met de wind in je haren

Hanneke Sevink

De eerste herfststorm raast over het land. Kautjes, Turkse Tortels, Postduiven, van alles zeilt door de lucht, volop profiterend van de harde wind. Af en toe piept er een straaltje zon tussen het grijze wolkendek door. Ideaal weer om al wandelend van de natuur te genieten met de zon op je huid en de wind in je haren. Maar het ook anders, namelijk natuurbeleving via de computer. Webcams maken het mogelijk dieren en hun gedrag close-up te volgen zonder zelf een voet buiten de deur te zetten. Het lijkt wel of we massaal zijn overgegaan tot de virtuele natuurbeleving. Neem bijvoorbeeld het project 'Beleef de lente' van Vogelbescherming Nederland waarin broedgevallen van zes verschillende soorten vogels in beeld werden gebracht; dit project trok afgelopen jaar 350.000 bezoekers en vormt daarmee een topper.

Vanzelfsprekend bieden webcams fantastische mogelijkheden om informatie te vergaren over het broedgedrag van vogels. In deze Takkeling staan twee verhalen die zijn gebaseerd op waarnemingen via een webcam, daaronder informatie die anders alleen vanuit een schuilhut zou kunnen zijn verzameld. Zelf ben ik benieuwd of roofvogelmoeders tegen hun jonkies praten voordat ze uit het ei zijn gekropen. In de laatste dagen voor het uitkomen zijn de jongen goed te horen, piepend in hun eischal (zelfs op de grond staand is dat te vernemen). Bij het op afstand observeren van nesten krijg ik soms de indruk dat moeders met hun jongen in de eieren communiceren. Webcambeelden zouden hierover uitsluitsel kunnen geven. Zo zijn er nog veel meer interessante vragen waar via de camera antwoord op verkregen kan worden. Er is dus geen twijfel over de waarde van webcambeelden.

Echter, de grote aantallen bezoekers van de webcams roepen ook andere vragen op. Niet zozeer over de projecten zelf, zoals 'Beleef de lente', maar over wat het betekent voor de ervaring van natuur. Is deze nieuwe vorm van natuurbeleving een vervanging voor de oorspronkelijke? Anders gezegd: zitten we achter de computer en wandelen we buiten, of kwamen we sowieso niet (meer) in het bos? Daar waar natuurbeleving voornamelijk virtueel plaatsvindt, zou je met enig recht van een verarming van de kwaliteit van leven kunnen spreken. Is het niet beter er zelf op uit te gaan?

Vorig jaar deed zich een interessant verschijnsel voor in een slechtvalkennestkast. Het vrouwtje werd verjaagd door een concurrente, die haar plaats innam maar er niets voor voelde de jongen te voeren. Het door de man aangebrachte voedsel at ze zelf op. Als gevolg hiervan stierf het kleinste jong en zag het er voor de andere jongen somber uit. Het webcampubliek (grotendeels vrouwen) was in rep en roer. De jongen moesten gered worden! Een begrijpelijke emotie, maar toch. De webcam gunt ons een blik op de natuur, niet met de bedoeling die natuur onze wereld in te trekken en in te grijpen als we iets zien wat we zielig vinden. De natuur kent geen mantelzorg, het is een hard

bestaan. De dood, in al zijn verschijningsvormen, vormt een wezenlijk onderdeel van de natuur. Computerbeelden, bekeken in de huiskamer naast een warme kachel, kunnen dat perspectief gemakkelijk vertroebelen. Overigens, de twee overgebleven slechtvalkjongen hebben het gered, niet omdat ze werden bijgevoerd maar omdat de indringster na verloop van tijd de ouderlijke plichten op zich nam en startte met het voeren van jonkies.

Natuur is meer dan beelden via een webcam. Geuren, kou, vocht, wolken, veranderlijkheid, dat alles is onlosmakelijk verbonden met zicht houden op de werkelijkheid, met buiten zijn. Berkenheuvel, 21 november 2007 (Rob Bijlsma).

Helaas hebben we de afgelopen maanden vlak na elkaar afscheid moeten nemen van twee dierbare natuurvrienden van het eerste uur, Jo Erkens en Hans Esselink. Beiden hebben aan een belangrijke bijdrage aan de WRN geleverd en hebben grote betekenis gehad in de natuurbescherming en het onderzoek naar roofvogels, Jo in Limburg, Hans in de Achterhoek en Noord-Nederland (zie elders in deze Takkeling). We zullen beiden node missen en we wensen hun familie en vrienden veel sterkte met het verwerken van het verlies.

In deze Takkeling ook het voorlopige programma voor onze Landelijke Dag op 28 februari 2009 in Meppel. Het ziet er veelbelovend uit, met lezingen over gezenderde Wespendien en Grauwe Kieken, beelden en geluiden van Boomvalken, broedende Ruigpootuilen (en wat Haviken daarmee doen), een nieuw lied van en door Theo van Lent, vragen over het klimaat, en meer. Houd onze website in de gaten!

Geniet van de natuur in herfst en winter en graag tot de volgende Takkeling.